KURJER KRAKOWSKI.

Dnia 4 listopada roku 1834.

Przedpłata kwartalna złp. 5.

W T O R E K.

Ner 29.

Pismo to wychodzi codziennie o 3 z poł. wyjąwszy niedzielę i święta uroczyste

KRAKÓW.

Widowiska sceniczne w teatrze krakowskim rozpoczną się dnia 6 b. miesiąca to jest w następny czwartek wystawą Opery powszechnie z zapałem przyjmowanej *Cyrulik Sewilski*. Dyrektor teatru nieoszczędził niczego aby tę zabawę z nauką połączoną uczynić przyjemną publiczności. — Dokładne dobranie kompanii, świeże dekoracye i liczne ulepszenia ku wygodzie widzów poczynione powinny być dostateczną rękojmią dla publiczności, iż w swém oczekiwaniu zawiedzioną niebędzie; a zarazem powinny obudzić w niéj żywą chęć do wspierania liczném uczęszczaniem téj gałęzi oświaty, — która gdzieindziej wzniosła się do wysokiego stopnia jedynie przez zachętę i popęd od publiczności téj pożytecznéj instytucyi nadany

POLSKA.

Dalszy ciąg skazanych na karę śmierci przez powieszenie na szubienicy. 64. Maximilian Lutostański podof. 65. Hieronim Dębicki sierz star. 66. Franciszek Lisiecki sier. star. 67 Leon Dobrzycki podof. 68 Marcelli Magnuski. 69 Felix Pawłowski podoficerowie. 70. Jan Pichielski. 71 Mich. Sławianowski podchorążowie 72. Antoni Borowski sier, star 73. Paweł Pepłowski podof 74. Józef Masalski. 75. Fran. Miltzer sierzanci starsi. 76. Adam Lasota. 77. Andrzej Grotowski. 78. Józef Bajerski. 79. Ludwik Zwierkowski. 80. Ferdyn. Mejsner. 81. Fran. Lisiecki 82 Dominik Saski. 83. Gabryel Moraczewski 84. Maciéj Kąsinowski. 85. Leopold Kietliński. 86. Fel. Łubieński 87 And. Nowosielski. 88. Konstanty Kawiecki podoficerowie. 89 Józef Patelski sier. star. 90 Stan. Mazurkiewicz. 91. Ant. Baczewski. 92 Fel Szymanowski. 93 Leon Lipiński. 94 Stan. Rydecki. 95. Bened. Kozłowski. 96. Jan Januszewski. 97 Ant Wierzbicki podoficerowie. 98. Mich. Mystkowski 99. Stan. Czajkowski. 100. Jan Brzeziński sierżanci starsi. 101. Fran Szamota. 102. Stef. Mszanecki. 103. Józ. Lubowicki 104. Fran Głaszczyński. 105. Jan Pieńczykowski 106 Kaj. Jaworski 107. Mich. Ostroróg. 108 Win. Modzielowski. 109. Edward Berier. 110. Andrzéj Pijanowski 111 Hier. Pijacki. 112. Fran Skąpski podoficerowie. 113 Lucyan Koperski. 114 Józ Kozłowski sierżanci starsi 115. Wilh. Chruściński. 116. Xaw. Guski 117 Erazm Borzęcki 118. Ant Parys 119. Wik. Radziejowski. 120. Lud. Rożycki. 121. Win. Gaucz podoficerowie. 122. Józ. Dobrowolski podporucznik 123. Józ. Zieliński żołnierz. 124. Kon. Trzaskowski sier. star. 125. Kar Kobyliński. 126 Wik. Tylski podoficerowie 127. Stanis. Poniński podpor. 128. Sew. Cichowski. 129 Kar. Paszkiewicz b. podof. 130. Lud. Nabielak redak. pism

publ. 131. Sew. Goszczynski redak. pism publ 132. Roch Rupniewski 133 Lud. Orpiszewski. 134. Wal. Niesiorowski. 135. Edw. Trzciński. 136. Lud Jankowski. 137. Alexand Swiętosławski. 138. Wal Krosnowski uczniowie b Król. Warsz Alex. Uniw. 139. Leon Rettel b uczeń lic. War 140. Józ. Zaliwski. 141. An. Czarnecki podporucznicy. 142 Jak. Grabowski sier. star. 143. Ant. Roslakowski kap. 144. Win. Słubicki porucz. 145 Joz. Swięcicki. 146 Marc. Siciński. 147. Alexy Kosicki 148. Adam Przeradzki. 149 Tytus Przeradzki. 150. Józ. Krysztoporski 151. Jul. Zając zkowski, 152 Mat Łossowski podporucznicy. 153. And. Gawroński kap. 154. Rud. Hasfor. 155. Kar. Karśnicki. 156. Stan. Dolinger podporucznicy. 157. Antoni Szyndler podof. 158. Piotr Urbański porucz. 159 Leon Czechowski. 160. Alex. Łaski podporucznicy. 161. Lud. Baliński podch. 162. Lud. Michałowski 163. Lud. Borkiewicz. 164. Lud. Jabłkowski. 165. Jan Łazowski. 166. Alex. Stryjeński podporucznicy. 167. Ad Wędrogowski podof. 168. Ign. Wołoszyński 169 Leon Bietkowski podporucznicy. 170. Ign. Czernik sier. star. 171. Jan Łubanowski. 172. Alex. Orłowski. 173. Maurycy hr. Hauke podpor 174. Ant. Olszewski. 175. Woj. Gajewski podoficerowie. 176. Fel Nowosielski podpor 177. Józ. Jokisz 178. Win. Hiszpel. 179 Alexy Puchalski. 180. Józ. Bielawski podchor.

(*Dokończenie nastąpi*)

Francja. Podróż króla do Fontainebleau i wyprawianie tam świetnych i nader kosztownych balów, na których tą razą nie widziano naczelników gwardyi narodowéj, pomnożyły i tak licznych jego nieprzyjaciół, którzy nie zaniedbują z każdéj korzystać okoliczności, przypisując tamtejszy pobyt monarchy nowym politycznym planom nieprzydającym do smaku pewnego stronnictwa.

Anglja. Gubernator wyspy Jamaiki, Margrabia Sligo, wydał był był przed dniem 1. Sierpnia r. b. odezwę do niewolników murzyńskich na wyspie tej, objawiając im, iż od dnia 1, Sierpnia 1834 przechodzą ze stanu niewolnictwa do stanu terminatorów Teraz czytamy w gazetach angielskich drugą charakterystyczną odezwę tegoż Gubernatora, którą wydał do tejże ludności czarnéj, i w któréj wykłada obowiązki na nią włożone i dobrodziejstwa przez Rząd angielski jéj udzielone. Czas zupełnego wystąpienia murzynów ze stanu terminatorstwa oznaczony jest na dzień 1. Sierpnia 1838.

Hollandja. Wielkie burze zrządziły niezmierne szkody tak przez rozbicie wielu okrętów jako też przez zerwanie tam, zalanie i spustoszenie żyznych okolic.

Niemcy. Tegoroczny wolny jarmark święto - Michalski był nadspodziewanie pomyślny przez dobroczynny wpływ na przemysł krajowy; zakupywano wielkie partye wszelkiego rodzaju towarów, mianowicie książek, przez co się podniosło wiele księgarń, i przyspieszyło założenie giełdy księgarskiéj. — W Bon umarł Ferdynand Mackeldey sławny professor prawa przy uniwersytecie tamtejszym. W Monachium odbyło się *Requiem* Mozarta za duszę ś. p. Don Pedra, którego zawczesny skon powszechny

żal sprawił. — Z Grecyi wracają liczni ochotnicy, którzy zostawszy kalekami w potyczkach z Mainotami i rozbójnikami, dostali dożywotnią pensyę grecką, oprócz tego król Otto polecił ich łasce swego ojca.

Pan Portuis w Berlinie wynalazł bez wątpienia najsławniejszą dotąd machinę, za pomocą której oznaczyć można wszystkie umysłu i serca przymioty w każdym człowieku.

Włochy. Gazeta *Diario di Roma* donosi: na dniu 9 z m. przed południem jego świątobliwość nawzajem odwiedził króla bawarskiego i Don Miguela I. króla portugalskiego."

Pod Veroną odbyły się wielkie manewra jesienne armii austryackiéj 65,000 wynoszącéj; zaś widzów było 600,000.

Sardynja. Dowiadujemy się z Turynu, że król Neapolitański, który przyjął posła Don Karlosa, czynił propozycye gabinetowi francuzkiemu względem uznania tego pretendenta za króla Hiszpańskiego, a to, jak się wyraża, zgodnie z życzeniami jego sprzymierzeńców; odpowiedź nie nastąpiła jeszcze.

Szwajcarja. Królewsko-Pruski Rezydent przy Rządzie berneńskim nakazał podobnież wszystkiéj czeladzi rzemieśniczéj z Prus w tym kantonie bawiącéj, aby się ztamtąd w przeciągu 8 dni wydaliła.

Belgja. Koleje żelazne, po których wóz parowy 35 mil angielskich ubiega na godzinę, będą połączone z kolejami żelaznemi do Prus prowadzącemi, przez co handel tych krajów wielkie obiecuje korzyści.

Egipt. Wzmaga się ubóstwo w Egipcie od czasu wojny Baszy z Sułtanem. Z téj przyczyny mianowanowano kommissyą do któréj dwóch Francuzów należy, celem sprawiedliwszego rozkładu podatków, i uwolnienia prostego ludu od ucisku urzędników i poborców. — Egipt dobrze zarządzany może dostatecznie pokryć wydatki Mehmeda.

Basza zamyśla utworzyć wielki instytut na sposób uniwersytetów niemieckich. Główny meczet w Kairze posiada już bardzo dobre kolegium, gdzie uczą języków: tureckiego, francuzkiego i włoskiego.

Dalszy ciąg Instrukcyi Jakóba Sobieskiego.

3. Pacierze codzienne i ordynaryine takie ich bydź mają. Siedm Pacierzy, Siedm zdrowych Maryi, jedno *Credo* (wierzę), Litania o Najświętszéj Pannie Lauretańskiéj, *Officium parvum Conceptionis B. V. M.* Nabożeństwo krótkie o poczęciu N. P M.) *Oratio ad illam O Domina mea Maria ect.* i *obsecro te Domina ect.* co się to wszystko może przy czytanéj jednéj Mszéj na każdy dzień *commodissime* (najwygodniej) odmówić. W wieczór zaś *Vesperas ad Completorium* odprawić *de Conceptione*, a *immediate* nim pójdą spać, trzy Pacierze, trzy Zdrowe Marye i jedno *Credo* zmówić i Litanią Lauretańską *cum Antiphona sub tuum praesidium* i *Collectę* do S. Jozefa *ad intentionem.* P. Boga prosząc o dobrą śmierć która ich, jako każdego, co się rodził, człowieka potkać musi. —

5. W święta i Niedziele, kiedy czasu mieć więcej będą, do zwyczaj-

nych pacierzy *officium B. V. M.* odprawować także będą i *Rosarium integrum* na każdą *solennitatem Festi Bmae Mariae Virginis*, ponieważ w tem są Bractwie. 6. Oto też synów moich *Paterne* proszę, aby ilekroć się zdarzy bydź u Dominikanów w Kościele, żeby przed kaplicą Xiążąt Zbaraskich klęknąwszy obadwa zmówili po psalmie *de profundis*, i na końcu *requ em aeternam* a to za dusze ich. Będę o tym pilno pytał, jeżli będą dosyć czynić temu ojcowskiemu memu żądaniu, bo to srodze wielcy moi przyjaciele byli 7. W święta i Niedziele kazania zawsze słuchać powinni będą, i chodzić tam, gdzieby przedniejsi kaznodzieje byli, także kędy odpusty będą i *solennitates*, Processye z Najświętszym Sakramentem, i Msze święte śpiewane, żeby takich Nabożeństw nie omieszkiwali. 8. Ponieważ są w Bractwie Różańca świętego, chcę to mieć po nich, aby obserwowali, żeby na każde święto Najświętszéj Panny do świątości Pańskiéj przystępowali, także *in die coenae Domini*, na świątki. aby P. Bóg przez Ducha S. pomnażał nauki ich, dla których tam idą na Boże Narodzenie i na dzień Wszystkich Swiętych. Maraś niech pomni na swoje cudowne ozdrowienie, niech żadnego nieopuszcza święta Bożego Ciała, bez przyjęcia Najświętszego Sakramentu, o co go ojcowsko żądam i napominam.

(*Dalszy ciąg nastąpi*)

Oświata na wyspach Sandwich. Ludność wysp Sandwich (wym. się: Sendwicz) wynosi dzisiaj najmniéj 150,000 mieszkańców. Z tych 22,000 umie czytać, a 28,000 korzysta jeszcze z nauki dawanéj przez missyonarzów chrześciańskich przybyłych z Ameryki, którzy pośród nich osiedli. Oświata i zamiłowanie czytania tak się rozszerzyły na wyspach tych, że można łatwo przedać 10,000 exemplarzów dzieł religijnych, które się ogłaszają w języku krajowym, i można rozdać z pożytkiem 10,000 dzieł innych. Drukarnia wysp Sandwich posiada 3 prassy, 16 do 18 krajowców jest w niéj umieszczonych jako czcionkarze, drukarze, pressery, i t. d. Liczba stronnic odbijanych wynosi do roku: 5 do 10 milionów. Ten stan oświaty nie zdaje nam się być dosyć znanym. W samej istocie, dotąd nieoceniano należycie skutków usiłowania missyonarzów na wyspach Sandwich. Okazuje się wszelako, z tego cośmy przytoczyli, że 1/2 część ludności umie czytać lub uczy się czytać. Czyż w Europie oświecone narody, jak np. Francya, daléj postąpiły? Wszak w kraju tym, nie znajdzie się pomiędzy 16 milionami mężczyzn, pewnie więcéj jak 9 milionów czytających, a stosunek co do kobiet, jeszcze jest daleko słabszym.

Przybyli do Krakowa. Calov Jan ob. z Prus. — Bystrzanowska Filipina ob. z Gal. — Marynowski Alexander ob. z Gal. — Dolnaji Jan ob. z Pol. — Buschbeck Karol Ob. z Pol. — Zubrzycki Józef ob. z G.

Opuścili Kraków. Cassate Kamilla Hrabina do Galicyi.

W DRUKARNI JÓZEFA CZECHA.